

Betänkandet Framtidens specialistsjuksköterska – ny roll, nya möjligheter (SOU 2018:77)

Högskolan i Halmstad har beretts tillfälle att yttra sig över ovan nämnda betänkande och önskar lämna följande synpunkter.

Sammanfattning

- Högskolan i Halmstad välkomnar förslaget med VULF-avtal, motsvarande läkarutbildningarnas ALF- avtal för att säkra VFU-platser som krävs för att bedriva specialistsjuksköterskeutbildningarna samt att den viktiga förstärkningen till vårdvetenskaplig forskning.
- Högskolan i Halmstad anser att en förutsättning för att möjliggöra en patientsäker, evidensbaserad och jämlik vård, är att staten även fortsättningsvis ansvarar för utbildningarna till specialistsjuksköterska.
- Högskolan i Halmstad anser att utredningens förslag om en specialistutbildning för sjuksköterskor med tre fasta inriktningar och en öppen inriktning bör utredas vidare med avseende på vilka och hur detta är förankrat i samhällets och vårdens långsiktiga behov.

Högskolan i Halmstad är mycket positiva till flera av förslagen i utredningen. Det är positivt att det i utredningen påtalas att arbetsgivaren bör ta ett större ansvar för att specialistkompetens används i verksamheten. Specialistsjuksköterskor bidrar till att säkerställa vårdkvaliteten. Att sådan kompetens anställs ökar attraktiviteten i att utbilda sig och det underlättar för arbetsgivaren att behålla rekryterad specialistutbildade kompetens.

Högskolan i Halmstad är vidare eniga med utredningen vad gäller de slutsatser om att det behövs fler specialistsjuksköterskor inom hälso- och sjukvården, och att specifika tjänster ska identifieras och utannonseras och tillsättas som specialistsjukskötersketjänster och inte bemannas av grundutbildade sjuksköterskor, vilket sker inom vissa områden, idag.

En viktig slutsats i betänkandet är den enighet som råder kring betydelsen av specialistsjuksköterskor för att kunna bedriva en patientsäker vård av hög kvalitet. En specialistutbildad sjuksköterska enligt förslaget ska självständigt kunna bedöma, planera och åtgärda komplexa omvårdnadsbehov och därmed bedriva en patientssäker vård.

Betänkandet lyfter vikten av att vården bedrivs utifrån vetenskap och beprövad erfarenhet och att en satsning på vårdvetenskaplig forskning bör göras för att säkerställa detta. Detta är en bedömning som Högskolan i Halmstad delar och understryker. En evidensbaserad vård vilar på både medicinsk- och vårdvetenskaplig forskning. Därmed är det angeläget att det i en specialistsjuksköterskeutbildning inkluderas vetenskaplig fördjupning exempelvis för att kunna arbeta evidensbaserat i interprofessionella team, som kräver specifika ämneskunskaper i omvårdnad integrerat med medicinsk kunskap. Att staten även fortsättningsvis ansvarar för utbildningarna till specialistsjuksköterska anser Högskolan i Halmstad är en förutsättning för att möjliggöra en patientsäker och jämlik vård.

Högskolan i Halmstad menar att utredningens övervägande och förslag om en specialistutbildning för sjuksköterskor med tre fasta inriktningar och en öppen inriktning behöver utredas vidare. Högskolan i Halmstad menar att valet av varför just dessa tre inriktningar föreslås behöver förtydligas. Syftet med utredningen var att göra en översyn hur framtidens förändrade hälso- och sjukvårdsbehov kan mötas samt vilka kunskaper som krävs för att kunna arbeta självständigt som specialistsjuksköterska. De tre föreslagna inriktningarna innebär en fokusering på högspecialiserad vård. Denna kompetens är naturligtvis angelägen men med utgångspunkt i dagens hälso- och sjukvård och den utveckling av ohälsa som finns i samhället idag ter sig en sådan selektering av inriktningar som märklig och oreflekterad. Alltmer sjukvård bedrivs i hemmet och i anslutning till närsjukvård vilket talar för behovet av att behålla exempelvis specialistutbildning till distriktssköterska. Även psykisk ohälsa ökar i samhället bland framförallt de yngre åldersgrupperna vilket kräver kompetens inom omvårdnad av barn och ungdom samt inom psykiatrisk omvårdnad. Detta är exempel på inriktningar som finns idag och som Högskolan i Halmstad menar är angelägna att behålla eller utveckla.

Vidare noteras att utredningen föreslår att respektive lärosäte ska besluta om den föreslagna öppna inriktningen. En sådan öppenhet kommer att innebära att nationell styrning saknas av utbildningarnas innehåll. Högskolan i Halmstad menar att detta förslag kan medföra att det inte går att säkra kvaliteten på enskildas utbildning, eftersom studenten (sjuksköterskan) väljer olika fristående kurser, samt en stor svårighet för lärosätenas planering av utbildningsutbud och av den kompetens som krävs för att bedriva en utbildning med kvalitet. Hur kvalitetsgranskning av de öppna inriktningarna skall säkerställas behöver utredas ytterligare.

Slutligen vill Högskolan i Halmstad lyfta ett mycket viktigt och angeläget förslag i att utredningen föreslår att universitet/högskola och vårdgivare bör ingå i VULF-avtal, motsvarande läkarnas ALF-avtal (Avtal om läkarutbildning och forskning) för att på så sätt säkra antalet VFU-platser som krävs för att bedriva utbildningarna samt att den viktiga förstärkningen till årlig vårdvetenskaplig forskning tillförs.

Detta yttrande har beslutats av vicerektor Anders Nelson efter föredragning av Ing-Marie Carlsson, chef, avdelning hälsa och omvårdnad. I beredningen har även Jeanette Källstrand, programansvarig avancerad nivå och Lena-Karin Erlandsson, akademichef deltagit.

Anders Nelson
Vicerektor